

תובנה בחינוך מפרשת וירא

יסוד גדול וצורך בסיסי בחינוך

כבוד האחר - והכלול בתוכו

כבוד, חשיבות, ונכבדות, בעולמו של עלם צעיר ומתבגר, אינם עוד דבר בחייו. לכל ילד, כבר מגיל קטן, יש צורך בסיסי בכך. ובשורות הבאות ננסה לפתח מעט את הדברים. לפני מספר שנים נתקלתי בבחור שסיים את שנת לימודיו בישיבה, כשהוא עומד בתחנת האוטובוס עם מזוודות בדרך לביתו. הכרתי אותו היטב, על פניו היה נראה שאיננו שמח, מכונס בפנים חתומות. לאחר שנכנסתי עמו לשיחה קצרה שאלתיו מדוע פניו נפולות. ואז התברר שהוא מאוד פגוע. וכך סיפר:

סיימנו את הלימודים בשעה 7.00 בערב, וכיון שאני גר בדרום הרחוק, מרחק של כ-3.5 שעות נסיעה, פניתי לחדרו של המשגיח ונקשתי על הדלת, המשגיח פתח לי, וביקשתי להשתחרר מוקדם יותר. המשגיח היה עסוק, והפטיר לעברי "אין לי זמן לדבר איתך עכשיו", וכששוב חזרתי על בקשתי, אמר בכעס: "מה אתה לא מבין? אתה מפריע לי כאן עכשיו!". המילים הללו והיחס המשפיל מאוד פגעו בי. מה כבר ביקשתי?? "עם הסירוב לשחרור המוקדם כבר השלמתי, אך למה לומר לי זאת בצורה שכזו"? סיים הבחור את דבריו ושב להתכנס בעצבונו ועלבונו. אפשר לשמוע לא, ניתן לקבל סירוב, אך כאשר זה נעשה בצורה לא מכבדת, הנושא עצמו הופך להיות שולי ביחס לפגיעה.

"כבוד" - צורך בסיסי של כל אדם

ה"כבוד" - הוא צורך בסיסי ולגיטימי של כל אדם באשר הוא. כל אחד רוצה שיקשיבו לו, שיאמינו ביכולותיו ושיאמרו לו מילה טובה, ויותר מכך - שלא יזלזלו בו, שלא יתעלמו ממנו ושלא יתנשאו כלפיו! וכאשר פוגעים, הכאב הוא גדול, והנזק עלול להיות לפעמים בלתי הפיך. תחושות של הערכה עצמית וסיפוק מהוות בסיס לחיים בעלי משמעות. הצורך של האדם בכבוד ובהערכה משמעותו הכרה בתכונות, בהישגים ובכישרונות שלו.

דרך החינוך של אברהם אבינו

בפרשתנו אנו עדים ליסוד גדול ב"הכרת חשיבות האדם" אותו מלמדנו אברהם אבינו ע"ה. המצוה הדומיננטית בפרשתנו היא "חסד" כפי שמתארת התורה "ואל הבקר רץ אברהם ויקח בן בקר... ויתן אל הנער" (ית, יז). יש להתבונן, מדוע הוזקק אברהם אבינו להיעזר בנער? הרי את רוב מעשי החסד עשה בעצמו. ונראה שרש"י הקדוש התקשה בזה ועל כן פירש: "ויתן אל הנער" - זה ישמעאל, לחנכו במצוות. אברהם אבינו רצה להשריש מצוה חשובה זו - חסד, בנפש בנו, ועל כן זירזו לכך. שני יסודות גדולים למדנו. האחד - כל מה שביקש מהנער לעשות הוא רק אחר שהוא נהג לעשות בעצמו את המצוה ובחשק רב, ואז היווה עבורו דוגמא אישית. והשני - על אף שמדובר בישמעאל, אשר לא היה מהמדקדקים הגדולים במצוות - בלשון המעטה, לא חדל אברהם ולא התיימש ממנו, אלא אדרבה, השתדל וניסה לקבוע בנפשו ולהשריש בה את ערך קיום המצוות בשמחה.

שבת שלום ומבורך

מיכאל זכריהו